

สถานการณ์ทางสังคมที่สำคัญ

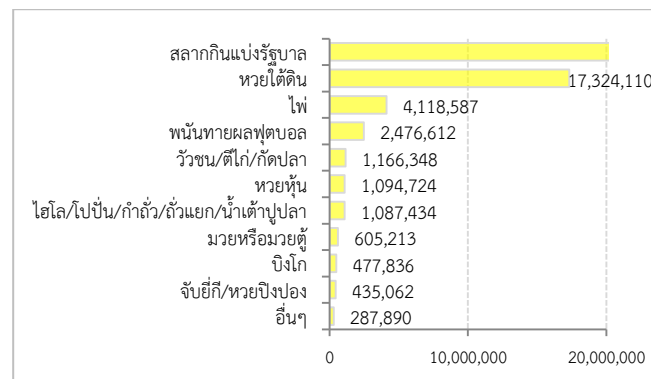
เด็กและเยาวชนไทยกับการเล่นพนันทายผลฟุตบอล

ปัจจุบันมีเด็กและเยาวชนเข้าสู่วงการพนันทายผลฟุตบอลมากขึ้น โดยเฉพาะช่วงการแข่งขันฟุตบอลโลกซึ่งเป็นการใหญ่ที่ได้รับความนิยมในการดูการถ่ายทอดสด ทำให้เกิดนักพนันทายผลฟุตบอลหน้าใหม่จำนวนมาก

จากรายงานสถานการณ์การพนันในสังคมไทย ปี 2560 ของศูนย์ศึกษาปัญหาการพนัน ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ (สสส.) พบว่าคนไทยร้อยละ 54.6 หรือประมาณ 28.9 ล้านคนเล่นการพนันในปี 2560 ในจำนวนนี้เป็นเด็กและเยาวชน 15-25 ปี 3.6 ล้านคน โดยการพนันทายผลฟุตบอล เป็นการพนันที่ได้รับความนิยมในอันดับต้นๆ รองจากสลากกินแบ่งรัฐบาล หว่ยใต้ดิน และไฟ มีนักพนันประมาณ 2.47 ล้านคน เป็นนักพนันหน้าใหม่ 1.17 แสนคน มีวงเงินหมุนเวียนในตลาดการพนันทายผลฟุตบอล 140,016 ล้านบาท แม้นักพนันส่วนใหญ่จะอยู่ในช่วงวัยทำงาน แต่ก็ต้องเผื่อระวังในกลุ่มเด็กและเยาวชนซึ่งเล่นพนันทายผลฟุตบอลมากถึงประมาณ 6.09 แสนคน ในจำนวนนี้เป็นเด็กอายุ 15-18 ปี ถึง 1.38 แสนคน โดยส่วนมากเล่นกับเพื่อน ญาติ คนรู้จัก โต๊ะบอล และเล่นผ่านเว็บไซต์รับแทงพนัน ซึ่งปัจจุบันสามารถเล่นได้เกือบทุกวันเนื่องจากมีโปรแกรมการแข่งขันที่หลากหลายให้เลือกจากรายการแข่งขันชั้นนำทั่วโลก

สำหรับการแข่งขันฟุตบอลโลกครั้งที่ผ่านมา จากผลการสำรวจพฤติกรรมรับชมและการเล่นพนันทายผลฟุตบอลโลก 2014⁴ พบว่า กลุ่มตัวอย่างเกือบครึ่งติดตามชมการถ่ายทอดสดการแข่งขัน โดยร้อยละ 9.4 หรือประมาณ 4.6 ล้านคนเล่นพนันทายผลฟุตบอล ที่น่ากังวลคือ มีประมาณ 2 ล้านคนเป็นนักพนันทายผลฟุตบอลหน้าใหม่ และในจำนวนนี้ประมาณ 1 ใน 4 คิดจะเล่นพนันทายผลฟุตบอลรายการอื่นต่อไป

แผนภาพ 9 ประเภทการพนันที่คนไทยเล่นในปี 2560

ที่มา: ศูนย์ศึกษาปัญหาการพนัน

จำนวนนักพนันทายผลฟุตบอลที่เพิ่มขึ้น ส่วนหนึ่งเกิดจากสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวย อาทิ การมีบุคคลรอบข้างเล่นพนันทายผลฟุตบอลแล้วชวนไปเล่นด้วย การเข้าถึงแหล่งรับพนันได้ง่าย และสังคมส่วนหนึ่งยอมรับว่าการเล่นพนันกับเพื่อนโดยใช้สิ่งอื่นที่ไม่ใช่เงินเป็นเรื่องปกติ ทำให้กลุ่มผู้ที่เล่นพนันทายผลฟุตบอลโดยส่วนใหญ่มองว่าการเล่นพนันทำให้เชียร์ฟุตบอลได้สนุกตื่นเต้นขึ้น ทั้งนี้ พบว่า คนเล่นพนันทายผลฟุตบอลร้อยละ 6.6 หรือประมาณ 303,087 คน มีหนี้สินจากการเล่นพนันทายผลฟุตบอลโลก และบางส่วนก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ อาทิ ความเครียด ทะเลาะกับคนในครอบครัวและคู่พนัก ถูกโกง เสียการเรียน/เสียงาน ถูกขู่กรโชกทำร้ายร่างกาย

สำหรับการแข่งขันฟุตบอลโลก 2561 รอบสุดท้ายที่จะมีขึ้นในช่วงเดือนมิถุนายน ศกนี้ ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ ภาคประชาสังคม และเครือข่ายเด็กและเยาวชน ได้ร่วมกันกำหนดมาตรการป้องกัน ปรามปราม และช่วยเหลือเยียวยาอย่างเป็นระบบ ทั้งการสื่อสารและสร้างความตระหนักแก่สังคม โดยเฉพาะผลกระทบจากการพนันทายผลฟุตบอลออนไลน์ต่อเด็กและเยาวชน การประชาสัมพันธ์สายด่วนแจ้งเบาะแส มาตรการป้องกันเพื่อลดผลกระทบจากการพนันทายผลฟุตบอลออนไลน์ มาตรการปรามปรามและบังคับใช้กฎหมาย และมาตรการช่วยเหลือและเยียวยาเด็กที่ได้รับผลกระทบจากการพนันทายผลฟุตบอลออนไลน์

⁴ โดยศูนย์วิจัยเพื่อการพัฒนาสังคมและธุรกิจ และศูนย์ศึกษาปัญหาการพนัน

ทั้งนี้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ได้ออกมาตรการในการป้องกันและแก้ปัญหาการเล่นพนันบอลในสถานศึกษาในสังกัด โดยให้ปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด อาทิ ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาดูแลรับผิดชอบการป้องกันและแก้ปัญหาการเล่นพนันทายผลฟุตบอลอย่างเป็นรูปธรรม โดยให้ถือเป็นพันธกิจที่ต้องปฏิบัติทุกระดับชั้น หากบุคลากรที่ได้รับมอบหมายละเลย ให้ถือว่าจงใจละเลยการปฏิบัติหน้าที่ ต้องถูกดำเนินการทางวินัย หากโรงเรียนไม่สามารถแก้ปัญหาเองได้ ให้ขอความช่วยเหลือจากสำนักพัฒนากิจกรรมนักเรียน สพฐ. นอกจากนี้ สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้จัดตั้งศูนย์ป้องกันและปราบปรามการลักลอบเล่นการพนันทายผลการแข่งขันฟุตบอล โดยประชาชนสามารถแจ้งเบาะแสได้ที่สายด่วน 1599

จากข้อมูลผู้ใช้บริการสายด่วนสุขภาพจิตเด็กพนัก 1323 พบว่าปัญหาที่มีผู้โทรมาขอรับคำปรึกษามากที่สุดคือพนันบอล โดยในช่วงฟุตบอลยูโร 2559 มีผู้โทรมาปรึกษาเพิ่มสูงกว่าช่วงฟุตบอลโลก 2557 ถึง 8 เท่า สำหรับผลในการบำบัดผู้มีปัญหาติดการพนันในกลุ่มของผู้ใหญ่พบว่าร้อยละ 30 สามารถเลิกได้ มีร้อยละ 5 ที่กลับไปติดซ้ำ ส่วนในกลุ่มเยาวชนพบว่าสามารถเลิกได้ร้อยละ 9 และกลับไปเล่นการพนันและติดซ้ำร้อยละ 5 ประเด็นที่น่าเป็นห่วงคือ เด็กและเยาวชนที่ติดการพนันจะบำบัดได้ยากกว่าผู้ใหญ่ เนื่องจากสมองส่วนหน้าซึ่งเกี่ยวกับการคิด การตัดสินใจด้วยเหตุผลยังไม่พัฒนาเท่าผู้ใหญ่ ขณะที่สมองส่วนหลังซึ่งเกี่ยวข้องกับความรู้สึกอยากได้พัฒนาไปก่อน เด็กจึงไม่สามารถยับยั้งชั่งใจได้ และหันไปติดพนันซ้ำได้ง่าย ซึ่งหากติดตั้งแต่อายุยังน้อยก็จะทำให้มีโอกาสติดการพนันไปตลอดชีวิต